

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

در رابطه به فاسد شدن نماز با عبور نمودن زن از مقابل نمازگذار!

(ترجمه)

پرسش

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته!

من در بیمارستان جهت مراقبت از مادرم حضور دارم. هنگام ادای نماز در اتاق معالجه، قابله‌ای که کافر بود، از مقابل ام گذشت. از این که من نمی‌توانم این اتاق را ترک کنم، آیا نمازم باطل شده یا خیر؟

پاسخ

وعلیکم السلام ورحمة الله وبرکاته!

فاسد شدن نماز هنگام گذشتن یک زن از مقابل نمازگذار، یک مسئله اختلافی بوده که مربوط عبادات می‌شود و من نمی‌خواهم در چنین مسئله‌ای تبنی کنم؛ اما می‌توانم در رابطه به این موضوع دیدگاه فقهای معتبر را برای تان نقل نمایم؛ پس از اطمینان با اجتهاد یکی از آنان در این مسئله، از هرکدام که خواستید، تقلید نمایید:

از دیدگاه احناف، باگذشتن یک زن و کسی دیگری از مقابل نمازگذار، نماز وی فاسد نمی‌گردد. در کتاب "المبسوط" تالیف محمد بن احمد بن ابوسهل شمس الأئمه سرخسی، متوفی سال (483هـ) آمده است: «اگر از مقابل نمازگذار، مرد، زن، خر و یا سگ عبور نماید، در نزد ما نماز وی فاسد نمی‌گردد.» دلیل ما حدیث ابو سعید خدری رضی الله عنه است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده اند:

«لَا يُقَطِّعُ الصَّلَاةَ مُرُورُ شَيْءٍ وَاذْرَعُوا مَا اسْتَطَعْتُمْ...»

ترجمه: عبور هیچ چیزی نماز را فاسد نمی‌سازد و تا حد توان [عبور هرچیزی که باشد را] دفع کنید.

دیدگاه مالکی‌ها: در کتاب "الذخیره" تالیف ابوالعباس شهاب الدین احمد بن ادريس بن عبدالرحمن مالکی، مشهور به "القرافی" متوفی سال (684هـ) آمده است: «ششم: در کتاب گفت: هیچ چیزی با عبور از مقابل نمازگذار، نماز را فاسد نمی‌سازد.»

دیدگاه شافعی‌ها: در کتاب "المجموع" شرح کتاب "المهذب" تالیف ابوزکریا محیی الدین یحیی بن شرف النووی، متوفی سال (676هـ) آمده است: «مسأله دوم: اگر نمازگذار در مقابل ستره، نماز خویش را ادا نمود و از میان وی و ستره مرد، زن، طفل، کافر، سگ سیاه، خر و دیگر از چهار پایان عبور کرد، در نزد ما نماز وی باطل نمی‌باشد...»

دیدگاه حنبلی‌ها: در کتاب «المغنی» تالیف ابومحمد موفق الدین عبدالله بن احمد بن محمد بن قدامه جماعیلی مقدسی بعداً دمشق حنبلی، مشهور به ابن قدامه مقدسی، متوفی سال (620هـ) آمده است: «مسأله، گفت: "نماز را به جز از سگ بهیم (سیاه)، فاسد نمی‌سازد." یعنی اگر از مقابل [نمازگذار سگ سیاه] عبور نماید. این مسأله مشهور بوده و آن را گروهی از احمد -رحمه الله- روایت کرده اند. اثرم گفت: از ابوعبدالله پرسیده شد که چه چیزی نماز را فاسد می‌سازد؟ وی پاسخ داد: نزد من به جز از سگ سیاه چیزی دیگری آن را فاسد نمی‌سازد... معنی (بهیم) عبارت از چیزی است که در رنگ‌اش به جز سیاهی دیگر رنگی نباشد و از احمد روایت دیگری نیز شده است که وی گفت: سگ سیاه، زن و خر اگر از مقابل نمازگذار عبور نماید، نمازش را فاسد می‌سازد...»

همان گونه که می‌بیند، در نزد احناف، مالکی‌ها و شافعی‌ها نماز فاسد نمی‌شود، ولی بنا به رأیی در نزد حنبلی‌ها نماز فاسد می‌گردد. از الله متعال خواهانم تا سینه‌ی شما را در آنچه که خیرتان است، باز نگه دارد! والسلام علیکم ورحمه الله وبرکاته!

برادران عطاء بن خلیل ابوالرشته

3 رجب 1435 هـ.ق

5 فبروری 2014 م

مترجم: عمر موحد